

2020

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZTUMIE

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie

Sztum, kwiecień 2021

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z ww. ustawą pomoc społeczną określana jest jako jedna z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie**, kierując się brzmieniem ww. ustawy, **udzielił w 2020 roku pomocy i wsparcia 875 osobom**, co stanowi 5% ogółu populacji Miasta i Gminy Sztum.

1. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

W 2020 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 614 osobom. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W 2020 roku pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskały 403 rodziny, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 875.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia w 2020 roku należało **ubóstwo**. Z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 296 rodzin, co stanowi 73 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Jest ono zjawiskiem współwystępującym przy innych trudnych sytuacjach życiowych. Kolejną z przesterek udzielania pomocy w 2020 roku była długotrwała lub ciężka choroba. W 2020 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 226 rodzinom (56% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2020 roku była również niepełnosprawność (206 rodzin), która stanowiła 51 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Czwartą z najczęstszych przesterek udzielania pomocy i wsparcia w 2020 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2020 roku z pomocy skorzystało 132 rodzin (33% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje

warunkujące udzielaną w 2020 roku pomoc są: bezrobocie (74 rodziny), alkoholizm (53 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (31 rodziny), bezdomność (23 rodziny), narkomania (6 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (5 rodzin), przemoc w rodzinie (5 rodzin), sieroctwo (3 rodziny), zdarzenie losowe (2 rodziny).

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 355 osobom (339 rodzinom, 772 osobom w rodzinie), co stanowi prawie 58 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnych przyznana została 277 osobom (180 rodzinom, 547 osobom w rodzinie), co stanowi 45% ogółu świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ

- a) **Zasiłek celowy.** W 2020 roku wydatkował łącznie 196 047 zł dla 271 świadczeniobiorców. Z puli wypłacanych zasiłków celowych 33% łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.
- b) **Zasiłek stały.** W 2020 roku ze świadczenia skorzystało 155 osób, na które wydatkowano łącznie 802 079,00 zł. Zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 118 osobom (76% ogółu).
- c) **Zasiłek okresowy.** W 2020 roku ze świadczeń skorzystały 83 osoby na łączną kwotę 59 951,00 zł. Główną przyczyną udzielanej w 2019 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie (28% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przestanką do udzielenia pomocy 25 % świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ

- a) **Posiłki.** W 2020 roku z posiłków, które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, skorzystało 198 osób na łączną kwotę 55 425,00 zł. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95%).

- b) **Schronienie.** W 2020 roku ze schronienia skorzystało 12 osób, zaś koszt jego zapewnienia wyniósł 160 372,00 zł.
- c) **Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.** W 2020 roku gmina ponosiła odpłatność za 12 osób na łączną kwotę 376 061,00 zł.
- d) **Wsparcie finansowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.** Ze wsparcia w 2020 roku skorzystały 2 rodziny (6 osób) na kwotę 3 700,00 zł.
- e) **Sprawienie pogrzebu.** W 2020 roku sprawiono 4 pogrzeby, których łączny koszt wyniósł 7 000,00 zł.
- f) **Usługi opiekuńcze.** W 2020 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom, a ich koszt wyniósł 301 119,00 zł.
- g) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze.** Świadczenie w 2020 roku ww. formy wsparcia możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymało 5 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 20 238,10 zł. Dodatkowo w okresie od października 2020 roku do grudnia 2020 roku realizowano wsparcie skierowane do 6 mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020 na łączną kwotę 24 958,80 zł, z czego wkład własny wynosił 12 479,40 zł.
- h) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Usługi w 2020 roku świadczone były dla 14 osób, natomiast ich koszt wyniósł 151 832,00 zł.
- i) **Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd.** W 2020 roku wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 17 192,00 zł.
- j) **Ubezpieczenie zdrowotne.** W 2020 roku składki opłacane były za 143 osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu na łączną kwotę 67 988,00 zł.
- k) **Asystent rodziny.** W 2020 roku liczba asystentów rodziny wynosiła 3 osoby, zaś na wynagrodzenia asystentów rodziny wydatkowano łączną kwotę 47 810,00 zł.

- l) **Rodzina wspierająca.** W 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum 2 rodziny pełniły funkcję rodziny wspierającej.
- m) **Odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.** W 2020 roku na odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wydatkowano łącznie 221 787,47 zł. W pieczy zastępczej przebywało 35 dzieci.

2. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum również zadania wynikające z:

- a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. W 2020 roku zostało wydanych 1346 decyzji dotyczących **świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów**. W roku 2020 wypłacono 30 242 świadczenia na kwotę 6 554 966,62 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 340 202,94 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 93 077,28 zł;
- b) ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W 2020 roku wypłacono 36 522 **świadczenia wychowawcze „500+”** na łączną kwotę 18 159 773,33 zł;
- c) ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2020 roku wypłacono 2310 **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na kwotę 914 569,00 zł;
- d) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych. W 2020 roku wypłacono **dodatki mieszkaniowe** 314 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 742 358,00 zł;
- e) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. W 2020 roku wypłacono zryczałtowane **dodatki energetyczne** 46 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 5 834,00 zł;
- f) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego **programu „Dobry start”**. W 2020 roku wypłacono

2 079 świadczeń na łączną kwotę 623 400 zł;

- g) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o **Karcie Dużej Rodziny**. W 2020 roku wydano 241 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny oraz zamówiono 62 Karty elektroniczne.

3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Do katalogu placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można:

a) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

- **Rodzinny Dom Pomocy**. W 2020 roku w ww. placówce przebywało 8 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 197 219,78 zł.
- **Klubu Senior+ „AMATOR”**. W 2020 roku do Klubu uczęszczało 60 osób starszych, zaś roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 118 116,23 zł.
- **Dzienny Ośrodek Wsparcia w Czerninie**. W 2020 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 19 osób. Natomiast koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 235 905,11 zł.

b) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie**. W 2020 roku ze wsparcia skorzystało 21 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2020 roku wyniósł 430 892,85 zł.

c) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

- **Klub integracji społecznej**. W 2020 roku wsparcie w ramach Klubu oferowane było dla 8 osób, zaś koszt jego prowadzenia wyniósł 3 780,00zł;
- **Schroniska dla osób bezdomnych**. W 2020 roku, na podstawie podpisanej umowy, skierowano bezdomne osoby do schroniska w Koleczkowie. Łącznie w 2020 roku

skierowano do schronisk 12 osób bezdomnych, zaś koszt ich pobytu w schronisku wyniósł 160 372,00 zł.

d) PUNKTY KONSULTACYJNE

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2020 roku świadczona była pomoc psychologa (125 porad), prawnika (97 porad), specjalisty ds. przemocy (94 porady) oraz terapeuty ds. uzależnień (240 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 556 porad, zaś koszt prowadzenia Punktu wyniósł 40 320,00 zł.
- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2020 roku świadczono zindywidualizowane wsparcie prawnika (17 porad), psychologa (17 porad), terapeuty (17 porad) oraz mediatora (10 porad). Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 61 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 5 625,50 zł.
- **Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnościami.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2020 roku świadczono zindywidualizowane wsparcie prawnika (2 porady) i psychologa (80 porad). Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 82 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 12 304,00 zł.

4. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku stanowiło 30 pracowników (w tym osoby zatrudnione na zastępstwo).

Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację zadań. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu od miesiąca marca 2018 roku projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt realizowany był do sierpnia 2019 roku, natomiast od września 2019 r. do marca 2021 r. utrzymane pozostały wprowadzone zmiany w ramach trwałości projektu poprzez realizację zadań przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

5. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2020 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 33.222.634,52 zł, co stanowiło 96,3 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 5.566.940,15 zł (84,9 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 27.655.694,37 zł (99,0 % planu).

6. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym

w 2020 roku zrealizowano szereg projektów i przedsięwzięć, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

- a) W okresie od października 2013 r. do września 2015 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt pn. **„Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”** w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion”, Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Na realizację projektu pozyskano ogółem 763 871,53 zł ze środków unijnych. W związku z obowiązkiem utrzymania wskaźników rezultatu, od października 2015 r. rozpoczęto okres trwałości projektu wynoszący 5 lat od zakończenia jego realizacji, tj. do dnia 30.09.2020 r. Zgodnie z powyższym do 30.09.2020 r. zapewniony został dostęp do Internetu szerokopasmowego wraz z dostawą i montażem sprzętu sieciowego dla 120 zestawów komputerowych w 45 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 15 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum) oraz usługa serwisu sprzętu komputerowego dla 129 zestawów komputerowych w 47 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 17 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum). Po zakończeniu okresu trwałości wszystkie komputery zostały przekazane na własność ich dotychczasowym użytkownikom.
- b) Krokiem w kierunku wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich integracji ze społecznością lokalną była realizacja zadania pn. **„JESTEŚMY nieWIDZIALNI WŚRÓD WAS II”**. W ramach zadania zorganizowano m.in. zajęcia z elementami alpakterapii oraz cykl warsztatów „Zmysły i pomysły” dla uczestników ŚDS w Czerninie oraz uczniów SOSW w Uśnicach. Kontynuowano także cieszące się zainteresowaniem w poprzednich latach warsztaty dla opiekunów osób z niepełnosprawnością umysłową oraz zaburzeniami psychicznymi, a także organizowano spotkania w ramach grupy wsparcia „MAMY MOC”. W ramach zadania nagrany został również SPOT promujący tolerancję względem osób z zaburzeniami psychicznymi, a także audiowizualny materiał prelekcji pn. „W zdrowym duchu zdrowe ciało” promujący zdrowie psychiczne. Całkowita wartość zadania wyniosła 56 916,99 zł, z czego 12 216,35 zł stanowił wkład własny.

- c) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od lipca do grudnia 2020 r. realizował projekt w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. **„Sztum przeciwko przemocy w rodzinie”**, na który otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2020. Całkowita wartość zadania wynosiła 15.044,00 zł, z czego 5.000,00 zł stanowił wkład własny. Główne działania projektu polegały na: sporządzeniu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie, utworzeniu Mobilnego Punktu Konsultacyjnego, spotkaniach terapeutycznych skierowanych do osób doznających przemocy- grupa wsparcia oraz stosujących przemoc- spotkania indywidualne, przeprowadzeniu trzech pogadań dla osób starszych i niepełnosprawnych o tematyce przemocy w rodzinie oraz zorganizowaniu superwizji dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w Sztumie.
- d) Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2020 r. wydanych zostało łącznie 215 pakietów.
- e) W 2020 roku po raz kolejny pozyskano środki w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020**. Dzięki realizowanemu zadaniu rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymali bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia. Wsparciem w 2020 r. objęte zostały 4 osoby. Koszt realizacji Programu wyniósł 29 040,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych stanowiło kwotę 10 880,64 zł, zaś wkład własny Miasta i Gminy Sztum – 2 736,00 zł.

- f) W ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - „*Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych*” - edycja 2020 wsparcie skierowano do 6 mieszkańców z terenu Miasta i Gminy Sztum. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowano w okresie od października 2020 roku do grudnia 2020 roku. W ramach zadania objęto wsparciem osoby do 75 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Uczestnicy nie ponieśli żadnych kosztów związanych z udziałem w Programie. Wsparcie zrealizowano w łącznym wymiarze 540 godzin, na łączną kwotę 24 958,80 zł, z czego wkład własny wyniósł 12 479,40 zł.
- g) Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. „*Kawa dla seniora*”. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2020 r. z zaproszenia skorzystało 215 osób.
- h) W 2020 roku pozyskano środki finansowe na wsparcie realizacji oferty **Klubu Senior+ „Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia artystyczno-manualne, muzyczno – teatralne, fotografii cyfrowej i filmowania oraz nauka języków obcych. Zorganizowane zostały także wykłady o zróżnicowanej tematyce, a także zajęcia ruchowe. Z powodu pandemii wywołanej rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 wywoływanej wirusem SARS-CoV-2 większość zadań w roku 2020 odbywała się w formie zdalnej. Pracownicy Klubu utrzymywali także stały kontakt telefoniczny z uczestnikami oferując im wsparcie psychiczne i monitorując ich bieżące potrzeby. Całkowita wartość zadania wyniosła 118 116,23 zł, z czego kwota 47 211,06 zł stanowiła kwotę dotacji.
- i) W 2018 r. podpisana została umowa na realizację partnerskiego projektu pn. „**RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum**” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi

społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum, w imieniu którego działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” i Spółdzielnią Socjalną „Iskra” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem 158 zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od kwietnia 2018 r. do września 2020 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami miały możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Rodzinom w ramach projektu oferowane jest wsparcie w formie m.in. punktu konsultacyjnego, warsztatów dla rodziców, asystenta rodziny, animatora społecznego, rodziny wspierającej, półkolonii dla dzieci. W ramach projektu zwiększona została liczba miejsc pobytu w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie, a obecnym uczestnikom ww. ośrodka zwiększony został zakres wsparcia. Seniorzy zostali objęci także kompleksowym wsparciem w środowisku w formie usług opiekuńczych oraz usług Telemedycyny, natomiast osoby z niepełnosprawnościami objęte zostały wsparciem asystenta osobistego, a także wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie seniorzy i osoby niepełnosprawne miały możliwość skorzystania z wolontariatu, a także indywidualnych porad w punkcie konsultacyjnym. W ramach projektu zrealizowane zostały szkolenia dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz osób opiekujących się osobami niesamodzielnymi na potrzeby opieki, a także opieka wytchnieniowa dla opiekunów. W 2020 r. wsparciem objętych zostało łącznie 80 osób. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 332 899,83 zł, z czego wkład własny stanowi 66 644,99 zł. W 2020 roku wydatkowano kwotę 71 464,10 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 71 056,00 zł.

- j) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizował projekt pn. **„Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne

- polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, który opisany został w części dotyczącej kadry Ośrodka.
- k) W miesiącu grudniu 2020 roku rozpoczęto realizację partnerskiego projektu pn. **„Sita Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoli na objęcie kompleksowym wsparciem 74 osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od grudnia 2020 r. do stycznia 2023 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami skorzystają z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych.
- l) Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. **Teleopiekę** zwaną również „Guzikiem Życia”. W 2020 roku z usługi skorzystało 11 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. **„RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2020 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. **Telemedycyny**. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. W 2020 r. z Telemedycyny skorzystało 6 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2020 roku skorzystało 17 osób.
- m) Od listopada 2019 r. MGOPS w Sztumie realizował program skierowany do mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w ramach resortowego Programu MRiPS **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020**. Program ten był kontynuacją wsparcia w formie animatora osoby niepełnosprawnej. W 2020 r. w ramach programu wsparcie otrzymały 4

osoby niepełnosprawne. Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych polegającego m.in. na pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Koszt realizacji Programu w 2020 r. wyniósł 26 773,20 zł i został w całości zrefundowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

- n) W roku 2020 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Chojnicach na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od kwietnia do lipca 2020 r. przekazano mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum łącznie 1200 paczek żywnościowych, tj. 13 854 kilogramy żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe warzywne, owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier, olej oraz dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2020 wydał łącznie 112 skierowań dla 302 osób. Jednocześnie **zakupiono ze środków własnych gminy Sztum 4 272,99 kg żywności** w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców w razie braku jej dostępności w okresie pandemii.
- o) Od 01.10.2020 r. do 31.12.2020 r. realizowano Program pn. „**Wspieraj Seniora**” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów koordynowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu Seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i/lub środki higieny osobistej oraz załatwienie spraw urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Pomocą zostało objętych 5 seniorów. Całkowity koszt realizacji programu w 2020 r. wyniósł 2 617,18 zł, z czego kwota 523,44 zł stanowiła wkład własny.

7. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

W zakresie *współpracy z organizacjami pozarządowymi* w 2020 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie *udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych* m.in. takim organizacjom jak:

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekle Chorym „Dar Serca” w Sztumie- nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 131 875,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 10 osób starszych w okresie od 01.01.2020 r. do 31.08.2020 r. oraz 15 osób starszych w okresie od 01.09.2020 r. do 31.12.2020 r. zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Sztum. Celem zadania było podniesienie jakości i różnorodności usług społecznych dla osób powyżej 60 roku życia, czego rezultatem była poprawa jakości życia tych osób. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 w 2020 roku zajęcia w DOW zostały dostosowane do panujących warunków epidemiologicznych, odbywały się hybrydowo lub okresowo działalność Ośrodka była zawieszona. W okresie zawieszenia działalności stacjonarnej uczestnikom dostarczane były do miejsca zamieszkania ciepłe posiłki, materiały dydaktyczne do prac manualnych, organizowano także konkursy plastyczne, prowadzono rozmowy telefoniczne lub z wykorzystaniem mediów społecznościowych.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekle Chorym „Dar Serca” w Sztumie- nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 151 832,00 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym. Ze wsparcia w 2020 r. skorzystało 14 osób.
- Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach- nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych

umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 430 892,85 zł. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Ponadto rezultatem podejmowanych działań względem osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapobieganie ich izolacji społecznej i dyskryminacji, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także wzrost stopnia ich samodzielności i zaradności życiowej. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i czasowy zawieszeniem zajęć stacjonarnych w placówce niezbędne było wprowadzenie nowych elastycznych form wsparcia.

- Stowarzyszenie Edukatorów i Terapeutów „Zaczarowani” w Gdańsku- nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 155 423,00 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.
- Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi – nazwa zadania „Zdrowo i wesoło” – kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania wyniosła 2 000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 01.11.2020 r. do 31.12.2020 r. i polegało na zorganizowaniu czasu wolnego pensjonariuszom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie. W ramach zadania przeprowadzono warsztaty terapii zajęciowej w zakresie plastycznym, dekoracyjnym oraz kulinarnym dla 8 osób.
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000,00 zł, kwota wykorzystana 118 116,23 zł. Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi *w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum* Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie – nazwa zadania Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub ubogich z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu profilaktyki uzależnień i przemocy - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30.000,00 zł. Celem głównym zadania było kształtowanie osobowości i wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym, w tym profilaktyka uzależnień i przemocy. Ponadto realizacja ww. zadania miała na celu ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie kompetencji interpersonalnych.
- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, wyniosła 12 000,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 8 500,00 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało dwa wyjazdy, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. Rezultatem działania było zorganizowanie następujących działań: wyjazd terapeutyczno-integracyjny do miejscowości Przebrno i Ocypel dla osób uzależnionych i ich rodzin. Stowarzyszenie również otrzymane środki przeznaczyło na prowadzenie Klubu Abstynenta – miejsce spotkań osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie odbywają się różnego rodzaju rozmowy oraz spotkania z udziałem terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2020 roku udział wzięło 50 osób. Część zadań zaplanowanych do realizacji z uwagi na pandemię COVID-19 nie zostało zrealizowanych tj. spotkanie opłatkowe oraz zabawa andrzejkowa, zaś środki przeznaczone na te zadania zostały zwrócone.

- Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji wyniosła 3 000,00 zł. Z uwagi na pandemię COVID-19 Stowarzyszenie nie zrealizowało zadania i środki przeznaczone na zadanie zostały zwrócone.
- Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 260 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte w zakresie podniesienia poziomu sprawności zdrowotnej i umysłowej dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, a także promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci, zapobieganie agresji i przemocy oraz zwiększenie wiedzy dot. uzależnień i przemocy.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W turniejach wzięło udział

210 osób, natomiast w pozostałych zadaniach udział wzięło 250 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez rozwój sprawności fizycznej, naukę koleżeństwa oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

- Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Gminy Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. Ponadto zorganizowano półkolonie i dzień z piłką. W ww. zajęciach udział wzięło 120 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczestników na temat wpływu alkoholu na zdrowie oraz zapoznanie uczestników z pojęciami alkoholu, przemocy i środków psychoaktywnych. Spotkania profilaktyczne odbywały się w formie pogadanek i rozmów indywidualnych.
- Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 140,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami plenerowymi, warsztaty twórczości, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwem w sesjach PRG, mobilna biblioteka gier w czasie pandemii, organizacja Dnia Gier Planszowych. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte m.in. upowszechniono zdrowy styl życia wolny od przemocy i uzależnień, dzieci i młodzież uczestniczyli w różnych formach aktywności społecznej, zwiększono wiedzę i umiejętności w radzeniu sobie z problemami uzależnienia. W zajęciach wzięło udział 60 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu

Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 360,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu Dnia z piłką. Podczas realizacji zadania została przeprowadzona pogadanka nt. uzależnień oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte tj. wzrost wiedzy na temat uzależnień, radzenie sobie ze stresem oraz emocjami, aktywne spędzanie czasu. W zajęciach wzięło udział 80 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

- Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią oraz uzależnionych od narkotyków i alkoholu, a także dla ich rodzin. Prowadzone były również spotkania grupowe dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami i alkoholem i współuzależnionych. W spotkaniach indywidualnych wzięło udział 36 osób, natomiast w spotkaniach grupowych 21. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte tj. zmniejszyła się liczba osób eksperymentujących/zażywających, zmniejszyła się liczba osób uzależnionych, zmniejszyła się ilość problemów narkotykowych na terenie miasta i gminy Sztum, wszystkie osoby uczestniczące w terapii podjęły pracę zarobkową, zwiększyła się świadomość zagrożeń związanych z zażywaniem środków, odurzających lub substancji psychotropowych osoby uczestniczące w programie zdobyły umiejętności psychologiczne oraz społeczne, pomagające w ich rozwoju i życiu bez środków odurzających.

8. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY SZTUM, A TAKŻE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sztum działa od 2013 roku *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie*, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz

ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani. W skład Komisji wchodzi 5 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie czy Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W 2020 roku odbyło się 88 posiedzeń, w tym 19 posiedzeń grupowych. Na 69 posiedzeniach Komisji w 2020 roku uczestniczyło 36 osób na 49 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Natomiast od 2016 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2020 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiali się sprawcy, jak i ofiary przemocy. W 2020 roku w 232 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. Wszczęto 76 procedur „Niebieskie Karty”, zaś zakończono 65.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w miesiącu lutym 2020 r. zrealizował **akcję informacyjną o nazwie „OTWARTE DRZWI”**. Akcja zrealizowana została w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw. Celem akcji „OTWARTE DRZWI” było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy oraz psycholog MGOPS.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 r. przeprowadził **dwa konkursy dot. tematyki przemocy w rodzinie**. Konkurs plastyczny pn. „Stop przemocy”, który został skierowany do uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Sztum. Konkurs został ogłoszony w związku z przypadającym w dniu 2 października Międzynarodowym Dniem bez Przemocy. Celem konkursu było m.in. podnoszenie świadomości i wrażliwości dzieci oraz

młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających ze stosowania i doświadczania przemocy, jak również rozwijanie umiejętności artystycznych, twórczych dzieci i młodzieży. Natomiast tematem konkursu na wykonanie filmu/spotu było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pokazanie konstruktywnego i modelowego sposobu rozwiązania problemu. Konkurs został skierowany do uczniów szkół z terenu Miasta i Gminy Sztum. Konkurs zorganizowany został w ramach Międzynarodowego Dnia bez Przemocy, Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci oraz Międzynarodowego Dnia Eliminacji Przemocy wobec Kobiet.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 r. ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” włączyli się w **akcję Światowego Dnia FAS**, która organizowana jest zawsze w dziewiątym dniu dziewiątego miesiąca każdego roku. Z uwagi na działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 nie przeprowadzono w tym roku pogadanek czy spotkań edukacyjnych dot. konsekwencji spożywania alkoholu w ciąży, jednakże przekazano do placówek oświatowych z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz Szpitala Polskiego w Sztumie profilaktyczne materiały edukacyjne.

W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 w 2020 roku nie była możliwa realizacja wszystkich zaplanowanych działań mających na celu profilaktykę zdrowego trybu życia, w tym m.in. Sztumskiego Spotkania Profilaktycznego – Krokusy”, akcji Sztumski Głos Profilaktyki oraz Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy.

9. WNIOSKI, POTRZEBY I REKOMENDACJE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana za 2020 rok analiza pokazuje, iż pomimo spadku liczby świadczeniobiorców, osoby i rodziny z terenu Miasta i Gminy

Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Na podstawie dokonanej analizy za 2020 rok do najważniejszych wniosków i rekomendacji należą:

- W Mieście i Gminie Sztum w 2020 roku przyznano świadczenia 614 osobom. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2020 roku przyznano 403 rodzinom, które liczyły 875 osób. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Jednocześnie w 2020 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało prawie 58% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 45%. W związku z dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej oraz mając na uwadze przesłanki jej udzielania (tj. ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność) należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2020 roku najczęstszymi **przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W porównaniu do 2019 r. długotrwała lub ciężka choroba awansowała na drugie miejsce w rankingu, zajmując miejsce niepełnosprawności. Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powyższe skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2020 roku była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.

- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2020 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom (o 8 osób mniej w porównaniu do 2019 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2019 roku spadł o 12%. Natomiast w zakresie przyznawanych specjalistycznych usług opiekuńczych nastąpił wzrost udzielanego świadczenia (wzrost liczby osób korzystających o 1 przy jednoczesnym spadku wydatków o 13 %). Ponadto w 2020 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto o 3 osoby więcej w porównaniu do 2019 roku. Powyższe oraz znaczne zmiany demograficzne wskazują na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.
- W okresie sprawozdawczym nastąpił znaczny wzrost **wsparcia w formie pracy socjalnej**. W 2020 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 372 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum (o prawie 43% więcej aniżeli w roku 2019). Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 275 rodzin, co stanowi prawie 74% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej i odsetek ten jest wyższy w porównaniu do roku 2019 o 129% (w 2019 roku wyłącznie pracą socjalną objęto 120 rodzin). Powyższe potwierdza, iż osoby zgłaszające się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w dużej mierze wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów, które nie jest powiązane z udzieleniem świadczeń w formie pieniężnej lub niepieniężnej.
- W 2020 roku przyznano łącznie 355 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o prawie 2% mniej w stosunku do 2019 roku). Priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2020 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku oraz artykułów spożywczych. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęta w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (76%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2020 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Prognozy wskazują,

- iz zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych powinno pozostać na tożsamym poziomie.
- **Wsparcie w formie niepieniężnej** w 2020 roku objęto łącznie 277 osób, tj. o 20% mniej w stosunku do 2019 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (71% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95%). Spadek liczby przyznanych świadczeń w formie posiłków skorelowany jest z podejmowanymi działaniami mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19, tj. zamknięciem placówek oświatowych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny czy rodziny wspierającej. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym związane również ze zdalnym nauczaniem i brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływa na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również wzrost liczby dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej.
  - W 2020 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry start” oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 3,6% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2019. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1583 zł obowiązującej w 2019 r. na kwotę 1830 zł oraz ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. Natomiast kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ w porównaniu z rokiem 2019 również wzrosła o 25%. W przeciwieństwie do powyższego widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
  - W Mieście i Gminie Sztum w roku 2020 funkcjonowało łącznie 10 **placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej**. W katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom,

osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana analiza wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2021 roku w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowi 28 pracowników, z czego 32% stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwia każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2020 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem około 795 osób, na co wydatkowanych zostało 351 349,12 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (56 % ogólnych wydatków).
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2020 roku **podejmowano szereg innowacyjnych działań** mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w 2020 roku skorzystało 17 osób, w tym 6 osób skorzystało z nowoczesnego urządzenia II generacji. Ponadto w 2020 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta

- osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystało 9 osób. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych.
- W związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się w 2020 r. choroby zakaźnej COVID-19 MGOPS w Sztumie **podejmował dodatkowe działania w celu zapobiegania i minimalizowania negatywnych skutków pandemii**. Jednym z działań była realizacja Programu „Wspieraj seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów, dzięki któremu osoby w wieku powyżej 70 roku życia uzyskały niezbędną pomoc, m.in. w formie zakupu niezbędnych produktów lub wykupieniu recepty. Ponadto na podstawie umowy z Bankiem Żywności w Chojnicach zapewniono wsparcie 302 osobom najbardziej potrzebującym w formie artykułów żywnościowych (13 854 kg) w ramach PO PŻ Podprogram 2019 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Jednocześnie zakupiono ze środków własnych gminy Sztum 4 272,99 kg żywności w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców w razie braku jej dostępności w okresie pandemii. Zarówno wsparcie w formie zakupów, jak i rozdysponowanie żywności dla ww. rodzin realizowane było przez pracowników MGOPS w Sztumie.
  - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2020 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2020 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Realia dotychczas świadczonej pomocy i wsparcia zostały zweryfikowane w trudnej dla wszystkich sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19, co stanowiło wyzwanie również w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu pomocy społecznej. MGOPS w Sztumie wdrożył nowe rozwiązania, które pozwoliły zabezpieczyć potrzeby osób i rodzin najbardziej potrzebujących. Wyzwaniem, któremu należało sprostać, było również zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom udzielającym wsparcia, zmiana systemu pracy, wzmocnienie metod i narzędzi pracy socjalnej. Dzięki podjętym działaniom, modyfikacji dotychczasowego systemu pracy i wdrożeniu dodatkowych form wsparcia MGOPS w Sztumie zrealizował założone cele. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy, także w trudnym czasie pandemii.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. W 2021 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.